

komt v. G. reeds intuïtief en in strijd met het perspectief, tot het overeind zetten van tafel, stoel en vloervlakken. Dit om te voldoen aan den schilderkunstigen eisch om het *staande*, harmonische element, — van zooveel gewicht in de beeldende kunst, — te laten domineeren en hierdoor een harmonische, meer evenwichtige verdeling en werking der vlakken, zonder de hinderlijke „gaten” in de compositie, te verkrijgen.

(Onder harmonisch versta ik het „naast-elkaar” of staande element, tegenover het melodische, het „na-elkaar” of voortgaande element).

In sommige werken als „Mijn slaapkamer” enz. wordt de vlakke, pure kleur ingeleid. Minder objectief, meer subjectief-emotioneel dan Cézanne, komt van Gogh de individueele impressie niet te boven, vandaar dat hij meestal geprononceerde tragiek beeldt en hieraan te gronde gaat.

(Vergelijk aanteekening Michel Agniolo).

20. — Van grooten invloed op de voortgaande ontwik-

19. Vincent van Gogh. Het paviljoen